

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ' Δημοτικού

Τίτλος:

«Ξένος, αυτός ο άγνωστος... φίλος»

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ξένος, αυτός ο... άγνωστος φίλος!

Δημιουργός

Καπετάνιου Αικατερίνη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Γ΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Νοέμβριος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Ιστορία

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή: Εικαστικά

Αισθητική Αγωγή: Μουσική

Αισθητική Αγωγή: Θεατρική Αγωγή

Γεωγραφία

Εικαστικά

Ιστορία

Πληροφορική

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Αγωγή Υγείας

Ερευνητικές Εργασίες – Project

Ευέλικτη Ζώνη

Θεατρική Αγωγή

Χρονική διάρκεια

12 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, σχολική βιβλιοθήκη, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, αυλή του σχολείου

Εικονικός χώρος: ιστολόγιο τάξης

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για να είναι εφικτή η πραγματοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων του σεναρίου, η τάξη πρέπει να είναι οργανωμένη σε ομάδες και οι μαθητές να έχουν ασκηθεί σε διαδικασίες ομαδοσυνεργατικής μάθησης. Οι μαθητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τα βασικά εργαλεία χρήσης των ΤΠΕ.

Ειδικότερα, θα πρέπει να γνωρίζουν τις βασικές λειτουργίες της χρήσης του κειμενογράφου, να μπορούν να κάνουν αντιγραφή, επικόλληση εικόνας σε έγγραφο, να μπορούν να το αποθηκεύουν, να έχουν κάποια εξοικείωση με το λογισμικό παρουσίασης, να μπορούν να κάνουν είσοδο στο διαδίκτυο, να αναζητούν πληροφορίες σε μια μηχανή αναζήτησης, να κάνουν αναζήτηση λέξεων σε ηλεκτρονικό λεξικό.

Είναι ακόμη απαραίτητη η ύπαρξη ενός υπολογιστή για κάθε μια ομάδα, γι' αυτό και είναι απαραίτητη η χρήση του φορητού εργαστηρίου ή της αίθουσας πληροφορικής και η σύνδεση στο διαδίκτυο. Η ύπαρξη ενός βιντεοπροβολέα θα

βοηθήσει τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται στην ολομέλεια της τάξης. Ο δάσκαλος θα πρέπει να έχει από πριν αποθηκεύσει στους υπολογιστές των ομάδων τα φύλλα εργασίας και τα λογισμικά που θα χρειαστούν οι μαθητές και να έχει ελέγξει τις ηλεκτρονικές συνδέσεις που προτείνονται.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ξеноφοβία, ως συναίσθημα ή αντίληψη, βασίζεται σε κοινωνικά κατασκευασμένες εικόνες και ιδέες και όχι σε ορθολογικά ή αντικειμενικά γεγονότα. Η ύπαρξη γύρω μας του «διαφορετικού» και «ξένου» μπορεί να θεωρηθεί απειλή και να γεννήσει αρνητικές στάσεις και συμπεριφορές.

Οι μαθητές, όπως κι οι ενήλικες, νιώθουν πολλές φορές ότι απειλούνται από τους «ξένους». Ο φόβος για τον ξένο αποτελεί συνήθως μια εσωτερική αρνητική αντιμετώπισή του, όταν αυτός μεταναστεύει, είναι φτωχός, ανήκει σε άλλη εθνικότητα ή φυλή ή πιστεύει σε άλλη θρησκεία. Ένας φόβος ή μια απέχθεια των ανθρώπων για άλλους πολιτισμούς, φυλές με διαφορετική κουλτούρα, ήθη και έθιμα (Γκίκας 1994). Ο δάσκαλος και το σχολείο γενικότερα οφείλει να ανιχνεύει τέτοιου είδους στάσεις, να τις βελτιώνει ή ακόμη καλύτερα να τις προλαμβάνει.

Μέσα από απλές και κατανοητές για την ηλικία δραστηριότητες, μέσω της παρούσας εκπαιδευτικής πρότασης, θα επιχειρηθεί οι μαθητές να αντιληφθούν τις ομοιότητες των άλλων με τους ίδιους, να διώξουν τυχόν προκαταλήψεις, να δημιουργήσουν νέες στάσεις. Θα κατανοήσουν τις δυσκολίες που συναντούν αυτοί οι

«άλλοι» και θα μάθουν να σέβονται τις ανάγκες τους. Τέλος, θα γνωρίσουν ανάλογες περιπτώσεις που άνθρωποι από την πατρίδα τους βίωσαν αντίστοιχες καταστάσεις. Στην περίπτωση που η τάξη φιλοξενεί μαθητές άλλων χωρών, θα δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης και θα κάμψει τα στερεότυπα που κατηγοριοποιούν τους ανθρώπους.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, αποτέλεσε χώρα υποδοχής μεταναστών από πολλά μέρη του κόσμου. Από χώρα αποστολής μεταναστών, από τις αρχές του 20^{ου} αι., βρέθηκε στην αντίθετη θέση, αλλάζοντας σημαντικά την «ομοιογένεια» του ντόπιου πληθυσμού και τη σύνθεση των κοινωνικών ομάδων.

Οι νέοι είναι σήμερα περισσότερο από ποτέ αντιμέτωποι με αντιφατικές ιδεολογίες. Τα κοινωνικά προβλήματα της εποχής μας, οξυμένα όσο ποτέ άλλοτε, είναι δυνατό να τους οδηγήσουν στην υιοθέτηση και αποδοχή ρατσιστικών αντιλήψεων και στάσεων για να αιτιολογήσουν την ξενοφοβία τους. Η ξενοφοβία αποτελεί μια «συλλογική αρνητική διάθεση να γίνουν δεκτά νέα μέλη που δεν παρουσιάζουν στοιχεία κοινότητας στην εκάστοτε κοινωνία» (Μικράκης 1998: 729).

Η συγκρότηση της πολιτισμικής μας ταυτότητας, στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικής κοινωνίας στην οποία ζούμε, πολλές φορές είναι ευκολότερη μέσω της αντίληψης πως οι «άλλοι» είναι λιγότερο σημαντικοί και άξιοι.

Ο ρατσισμός, σύμφωνα με τους Balibar & Wallerstein (1991), αρθρώνεται γύρω από τα στίγματα της ετερότητας, όπως το χρώμα του δέρματος, η εθνικότητα, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις κ.ά. και εγγράφεται σε πρακτικές βίας, περιφρόνησης, αδιαλλαξίας, ευτελισμού κ.ά. και ενισχύεται αναμφίβολα από τις προκαταλήψεις που μεταδίδονται από γενιά σε γενιά, οι οποίες εστιάζουν κυρίως στις άσχημες πλευρές.

Στο σημερινό πολυπολιτισμικό σχολείο, το κυρίαρχο στοιχείο είναι η διαφορετικότητα. Η σχολική τάξη είναι ένα ανομοιογενές σύνολο μαθητών και δασκάλων, με διαφορετικές εμπειρίες, ξένων μεταξύ τους, πολλές φορές αλλόφωνων.

Η ετερογένεια των σημερινών κοινωνιών αλλά και των μαθητικών τάξεων είναι κάτι παραπάνω από υπαρκτή. Οι ιδεολογικές προσεγγίσεις και οι μέθοδοι διδασκαλίας των εκπαιδευτικών είναι απαραίτητο να επανεξεταστούν και να συμπεριλάβουν τις ανάγκες αποδοχής και ισότιμης ένταξης όλων των κοινωνικών ομάδων (Τσιάκαλος 2011). Στην τάξη του, ο κάθε μαθητής πρέπει να νιώθει ασφαλής. «Για να επιτύχει ο εκπαιδευτικός το αίσθημα ασφάλειας, θα πρέπει να διαχειριστεί την ανομοιογένεια και τη διαφορά, επιλύοντας τις συγκρούσεις, που προέρχονται από τις διαφορετικές εθνικότητες, θρησκείες» (ΜΠΕ Τόμος Δ')

Η διδακτική μέθοδος στην οποία είναι στηριγμένο το εκπαιδευτικό σενάριο είναι η ομαδοσυνεργατική. Στη συνεργατική μάθηση η γνώση είναι αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης με ανθρώπους και περιβάλλον και οικοδομείται με την ενεργό συμμετοχή αυτού που είναι σε διαδικασία μάθησης (Τρέσσου 2002)

Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία αποτελεί τη διδακτική έκφραση της προβληματικής του σύγχρονου σχολείου, το οποίο επιδιώκει να αναπτύξει τον ολοκληρωμένο και αυτόνομο δημοκρατικό πολίτη, που θα μπορεί να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις των εξελίξεων της πολυπολιτισμικής κοινωνίας της εποχής μας. Προσφέρει άριστο τρόπο για την προσωπική ανάπτυξη του μαθητή, αφού περνάει μέσα από την ανάπτυξη των σχέσεών του με το κοινωνικό του περιβάλλον (Καμαρινού 2000). Οι αντιδράσεις μελών της ομάδας των συνομηλίκων συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αυτοαντίληψης του παιδιού και στη διαδικασία εσωτερίκευσης των κοινωνικών ρόλων (Καψάλης 2006). Η εργασία σε ομάδες βοηθά να ξεπεραστούν οι κοινωνικές προκαταλήψεις και επιθέσεις προς τους «διαφορετικούς», όπως είναι οι αλλοδαποί, οι έγχρωμοι και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Μέσα από τέτοιες διαδικασίες θα μπορέσουν να εξασφαλισθούν συνθήκες φυσικής και ισότιμης αλληλεπικοινωνίας μεταξύ των μαθητών, εξασκώντας τους σε ευρύτερες κοινωνικές στάσεις και δεξιότητες (Κανάκης 2001).

Σημαντικό εργαλείο στα χέρια του εκπαιδευτικού αποτελεί η παιδική λογοτεχνία και ποίηση, και όπως αναφέρει η Καλογήρου «είναι αυτονόητο ότι η

λογοτεχνία έχει να παίξει έναν σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση των προκαταλήψεων, του ρατσισμού, της δίωξης των ιδεών, της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο» (Καλογήρου 2003: 72). Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών, βασικός σκοπός της διδασκαλίας της λογοτεχνίας είναι «η κριτική αγωγή στον σύγχρονο πολιτισμό», με αφετηρία το παρόν, τα προβλήματα και τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου, περίπλοκου και δυσνόητου κόσμου (Α.Π.Σ.: 26-27). Η χρήση εικονογραφημένου βιβλίου, λόγω της μικρής ηλικίας των μαθητών, βοηθά στην περαιτέρω αντίληψη των κειμένων και διευκολύνει μαθητές που δυσκολεύονται στην ανάγνωση. Όπως τονίζει η Κανατσούλη, «κατά την ανάγνωση εικονογραφημένων κειμένων αναφύονται το ίδιο, όπως και στα λεκτικά κείμενα, απόψεις και ιδεολογικές στάσεις» (Κανατσούλη 2000: 166).

Η χρήση των ΤΠΕ, τέλος, με τη δύναμη της εικόνας και κίνησης, θα μεταδώσει σημαντικά μηνύματα στα παιδιά, με τρόπο ελκυστικό και εύκολο. Η γλώσσα της κινούμενης εικόνας κυριαρχεί στην καθημερινότητά μας. «Δεχόμαστε καθημερινά έναν καταγισμό οπτικοακουστικών ερεθισμάτων, συντεταγμένων σε πολύπλοκους κώδικες. Η κατανόηση αυτών των κωδίκων είναι απαραίτητα στοιχεία της σημερινής μαθησιακής διεργασίας» (ΜΠΕ Τόμος Α').

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές:

- να διαμορφώσουν θετικές αντιλήψεις για τις διαφορές των πολιτισμών μεταξύ τους
- να αναγνωρίζουν και να σέβονται τη διαφορετικότητα στις νοοτροπίες, στις συνήθειες, στις συμπεριφορές παιδιών προερχόμενων από άλλους πολιτισμούς
- να αντιληφθούν τις πολιτισμικές διαφορές ως προτέρημα και να κατανοήσουν τα στοιχεία που τους ενώνουν με τις διαφορετικές πολιτισμικές ομάδες γύρω τους

- να καλλιεργήσουν την ανθρώπινη ευαισθησία, την αλληλεγγύη και τη συνεργασία
- να διευρύνουν τον συναισθηματικό τους ορίζοντα
- να κατανοήσουν τις σοβαρές επιπτώσεις των πολεμικών συγκρούσεων ανάμεσα στους λαούς

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές:

- να εμπλουτίσουν εννοιολογικά και μορφολογικά το λεξιλόγιό τους
- να εξοικειωθούν με τη λεκτική επικοινωνία και τον διάλογο
- να μάθουν να επικοινωνούν τις ιδέες τους τόσο προφορικά όσο και γραπτά
- να γνωρίσουν απλά κειμενικά είδη (παραμύθι, αφήγηση, προσωπικές μαρτυρίες κ.ά.)
- να έρθουν σε επαφή με διάφορες μορφές και τρόπους λογοτεχνικού λόγου
- να εξοικειωθούν με τη χρήση του εικονιστικού λόγου
- να ασκηθούν στην καταγραφή σελίδας ημερολογίου
- να μάθουν να αντλούν πληροφορίες από ένα κείμενο
- να δημιουργήσουν πολυτροπικό κείμενο

Γραμματισμοί

Με το σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές:

- να ασκηθούν στη χρήση λογισμικών εννοιολογικής χαρτογράφησης, επεξεργασίας κειμένου, παρουσίασης και ζωγραφικής
- να μάθουν να χρησιμοποιούν διαδικτυακό λεξικό
- να εξοικειωθούν με την παρακολούθηση βίντεο
- να μπορούν να ανοίγουν και να κλείνουν ένα ψηφιακό αρχείο με ευχέρεια
- να εξοικειωθούν με τη χρήση εντολών όπως η αντιγραφή, επικόλληση, εισαγωγή πίνακα, εκτύπωση, αποθήκευση

- να μάθουν να φτιάχνουν τις δικές τους διαφάνειες στον κατασκευαστή διαφανειών
- να εξοικειωθούν με την κατασκευή πολυτροπικής αφίσας
- να πλοηγηθούν στον κόσμο, με τη διαδικτυακή εφαρμογή του Google Earth

Διδακτικές πρακτικές

Το παρόν σενάριο στοχεύει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στρατηγικών για την προσέγγιση της γνώσης και την επίλυση προβλημάτων, μέσα από τη συνεργασία, την αλληλεξάρτηση και τη συντροφικότητα, αξιοποιώντας τις ξεχωριστές ικανότητες όλων των μελών για να παραγάγουν ομαδικό έργο. Με τις δραστηριότητες που προτείνονται, επιχειρείται οι μαθητές να αυξήσουν το αίσθημα της αυτοεκτίμησης και αυτοπεποίθησής τους, μέσα από την προσφορά τους στις ομαδικές εργασίες. Με την εργασία στην ομάδα τους, θα αναπτύξουν το συναίσθημα της συνευθύνης και θα διαμορφώσουν κοινωνική συνείδηση. Αυτός εξάλλου είναι και ο γενικός σκοπός του σεναρίου· να συνειδητοποιηθεί η ανάγκη αποδοχής των διαφορετικών ανθρώπων και της ισότιμης συμμετοχής τους στην κοινωνική πραγματικότητα.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η σημερινή πραγματικότητα, στην ελληνική κοινωνία γενικότερα και στη σχολική πραγματικότητα ειδικότερα, επιβάλλει όσο ποτέ άλλοτε την καλλιέργεια δεξιοτήτων και αντιλήψεων που θα κάνουν τους σημερινούς μαθητές και αυριανούς πολίτες να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη αποδοχής και συνύπαρξης όλων των διαφορετικών και «ξένων» ομάδων με τις οποίες πρέπει να μάθουν να συνυπάρχουν ισότιμα και δημιουργικά.

Η σύλληψη της ιδέας του σεναρίου έγινε μετά από συζήτηση που γεννήθηκε σε ανύποπτο χρόνο μέσα στην τάξη. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ακούστηκε από τον δρόμο ένας πλανόδιος πωλητής που καλούσε τους πολίτες να αγοράσουν τα εμπορεύματά του. Το γεγονός αυτό προκάλεσε συζήτηση στην τάξη για

συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων που η κοινωνία πολλές φορές περιθωριοποιεί, θεωρώντας τους επικίνδυνους. Οι μαθητές ανέφεραν τον προβληματισμό τους για τη συνύπαρξη με «διαφορετικές» σε χαρακτηριστικά κοινωνικές ομάδες. Η ανάγκη αλλαγής των πεποιθήσεων αυτών και ενίσχυσης της αλληλεγγύης, της αποδοχής και της συντροφικότητας ήταν επιτακτική.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο συνδέεται με τα ισχύοντα στο σχολείο, αφού ασκεί τους μαθητές στην ακρόαση και στη βελτίωση της ποιότητας της προφορικής έκφρασής τους. Βοηθά στο να εντοπίζουν τις πληροφορίες που θέλουν και να τις αξιοποιούν, να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένες πληροφορίες, μέσω της αναζήτησης, επεξεργασίας και αποκωδικοποίησης πληροφοριών στις διάφορες πηγές πληροφόρησης, γλωσσικές και μη. Ασκεί τις αναγνωστικές τους ικανότητες και την κατανόηση όσων διαβάζουν, μέσα από κείμενα λογοτεχνικά και μη. Ειδικότερα, με τη λογοτεχνία στοχεύει στην άμεση εξοικείωση των μικρών μαθητών με το βιβλίο και την ανάγνωση, και τη σταδιακή εδραίωση μιας φιλικής σχέσης με το λογοτεχνικό βιβλίο. Με τη μελέτη των κειμένων ενισχύεται η κριτική και δημιουργική τους σκέψη, εμπλουτίζεται η φαντασία και η εφευρετικότητα, αναπτύσσεται η αισθητική καλλιέργεια και η συναισθηματική νοημοσύνη τους. Ο εμπλουτισμός, η διεύρυνση και η ενεργοποίηση του ατομικού λεξιλογίου των παιδιών πραγματοποιείται με τη μελέτη και επεξεργασία των υπό διαπραγμάτευση κειμένων και με την αναζήτηση λέξεων σε λεξικά και τη συζήτηση της ερμηνείας τους.

Ακόμη, δραστηριοποιείται η ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να επικοινωνούν γραπτά, με ακρίβεια και αποτελεσματικότητα, χρησιμοποιώντας τη μορφή και το ύφος που αρμόζει σε κάθε περίπτωση επικοινωνίας

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Τα λογισμικά που θα χρησιμοποιήσουν οι μαθητές στο σενάριο είναι: ο επεξεργαστής κειμένου, το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης Text 2 Mind Map, το

λογισμικό ζωγραφικής Tux Paint, ο παγκόσμιος ιστός, το ηλεκτρονικό λεξικό, το λογισμικό παρουσιάσεων, η διαδικτυακή εφαρμογή Google Earth.

Μέσω των ΤΠΕ οι μαθητές θα αποκτήσουν ευχέρεια πρόσβασης στις πληροφορίες που παρέχονται μέσω του διαδικτύου και των πολυμέσων και θα κάνουν ελκυστικότερη τη διδασκαλία.

Κείμενα

Κίτυ Κρόουθερ, [«Ο μαύρος κότσυφας κι ο άσπρος γλάρος»](#). Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες, σε ψηφιακό βιβλίο από τον «Μικρό Αναγνώστη»

[«Ειρήνη»](#), κείμενο από United Nations High Commissioner for Refugees

[«Ένας κόσμος που χωράει πολλούς κόσμους»](#), υλικό με μαρτυρίες παιδιών μεταναστών συγκεντρωμένο από την ομάδα εκπαιδευτικών [«Πίσω θρανία»](#)

[«Μνήμες γεύσεων»](#), υλικό με μαγειρικές συνταγές συγκεντρωμένο από την ομάδα εκπαιδευτικών [«Πίσω θρανία»](#)

[«Ας γίνει ο κόσμος μαγικός»](#), υλικό με παραμύθια συγκεντρωμένο από την ομάδα εκπαιδευτικών [«Πίσω θρανία»](#)

[«Παίζω, παίζεις, παίζουμε...»](#), υλικό με παιχνίδια συγκεντρωμένο από την ομάδα εκπαιδευτικών [«Πίσω θρανία»](#)

[«Μετανάστευση: έλληνες στη Γερμανία»](#), από το Goethe Institut

[«Δημοτικά της ξενιτιάς»](#) από την ιστοσελίδα <http://www.paidika.gr/>

Οπτικοακουστικό υλικό

[«Ένα τρίγωνο στη χώρα των κύκλων»](#), από την Εκπαιδευτική Τηλεόραση

[«Στη ζυμαροχώρα»](#), από την Εκπαιδευτική Τηλεόραση

[«Τα μπαλόνια»](#), αγνώστου στο YouTube

[«Ελληνική ιθαγένεια - Μουσικές καρτέλες»](#), από την Ελληνική Ένωση για τα δικαιώματα του ανθρώπου

[«Ειρήνη – Η ιστορία ενός παιδιού πρόσφυγα»](#), ταινία κινουμένων σχεδίων από την Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

[«Τραγούδια για την ξενιτιά»](#), συλλογή από τραγούδια από την ιστοσελίδα Ελληνικός Πολιτισμός

[Διαδικτυακές εφαρμογές](#)

[Text 2 Mind Map](#)

Ηλεκτρονικό λεξικό [Της Πύλης ελληνικής Γλώσσας](#)

[Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις](#)

[1η, 2η, 3η διδακτικές ώρες](#)

Ο δάσκαλος, για να ανιχνεύσει τις πρότερες γνώσεις και αντιλήψεις των μαθητών, γράφει στον υπολογιστή τη λέξη «ξένος» και ζητά από τους μαθητές να εκφράσουν τις απόψεις τους. Με μορφή ιδεοθύελλας, γράφονται οι λέξεις που τα παιδιά θεωρούν ότι ταιριάζουν και χαρακτηρίζουν την κεντρική έννοια. Δημιουργείται με αυτόν τον τρόπο ένας εννοιολογικός χάρτης, με τη βοήθεια του λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης [Text 2 Mind Map](#), ο οποίος προβάλλεται στον βιντεοπροβολέα. Ο δάσκαλος συζητά στην ολομέλεια όλες τις σκέψεις των παιδιών και θέτει το ερώτημα πώς νιώθουν οι ίδιοι όταν βρίσκεται ανάμεσά τους κάποιος ξένος. Ακούγονται όλες οι απόψεις και σκέψεις των μαθητών.

Στη συνέχεια, ο δάσκαλος ζητά από έναν μαθητή να συνδεθεί από τον κεντρικό υπολογιστή της τάξης με το [ηλεκτρονικό λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) από την Πύλη για την ελληνική γλώσσα και να πληκτρολογήσει τη λέξη «ξένος». Οι μαθητές διαβάζουν τις ερμηνείες που δίνονται και τις συγκρίνουν με τις απόψεις τους που ενσωμάτωσαν στον εννοιολογικό χάρτη.

Ακολουθεί η ανάγνωση από τον δάσκαλο ή η ακρόαση από τον υπολογιστή του βιβλίου [«Ο μαύρος κότσυφας κι ο άσπρος γλάρος»](#), από τον *Μικρό Αναγνώστη*. Οι μαθητές ακούν και παρατηρούν την εικονογράφηση του βιβλίου καθώς η εικόνα και ο λόγος αποτελούν ένα σύστημα σημείων, συμβόλων και κωδίκων που είναι ανοιχτό σε πολλές «αναγνώσεις» και «ερμηνείες». Μετά την ανάγνωση, οι ομάδες ανοίγουν το [φύλλο εργασίας 1](#) και ακολουθεί μεταξύ τους συζήτηση για τα παρακάτω:

- Γιατί η ομάδα των άσπρων γλάρων περιφρονεί τον κότσυφα;
- Γιατί τον αποκαλούν «παράξενο πουλί;»
- Γιατί τον αποφεύγουν;
- Ποιο εξωτερικό του χαρακτηριστικό αποτελεί το κυριότερο πρόβλημά του;
- Τι αντιστρέφει το κακό κλίμα και την απόρριψη του μαύρου κότσυφα;
- Ποιος στέκεται πάντα δίπλα του και τον βοηθά;
- Πώς θα νιώθατε αν ήσαστε στη θέση του μαύρου κότσυφα;

Με τη συμπλήρωση των ερωτήσεων οι μαθητές θα εστιάσουν στα βασικά σημεία του βιβλίου και θα ασκηθούν στην παραγωγή σύντομων γραπτών απαντήσεων σε συγκεκριμένες πληροφορίες που μελέτησαν.

Ακολουθεί δραματοποίηση κάποιας από τις σκηνές του βιβλίου και συζήτηση πάνω στο συναίσθημα που βιώνουν μπαίνοντας στον ρόλο των πρωταγωνιστών.

Οι μαθητές, τέλος, θα ασχοληθούν με την εικονογράφηση του βιβλίου που μελέτησαν. Ανοίγουν το λογισμικό Tux Paint, που ο δάσκαλος έχει εγκαταστήσει από πριν στους υπολογιστές του φορητού εργαστηρίου, και με τη βοήθεια του [Φύλλου εργασίας 2](#), δημιουργούν σκίτσα με ζωγραφιές ή έτοιμες σφραγίδες με τον μαύρο κότσυφα και τους άσπρους γλάρους. Δίπλα σε κάθε ζωγραφιά γράφουν τα συναισθήματα των πουλιών, όταν συναντήθηκαν πρώτη φορά, ή τα συναισθήματά τους, όταν οι γλάροι αποδέχτηκαν τον μαύρο κότσυφα στο χωριό τους και έγιναν φίλοι. Οι ζωγραφιές εκτυπώνονται και αναρτώνται στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης τους. Εναλλακτικά, αν οι μαθητές το θέλουν, οι ζωγραφιές γίνονται σε χαρτί A4, φωτογραφίζονται και αποθηκεύονται για την ενσωμάτωσή τους σε συνολική παρουσίαση.

4η, 5η διδακτικές ώρες

Οι μαθητές ανοίγουν το Φύλλο εργασίας 3 που αντιστοιχεί στην ομάδα τους. Ακολουθώντας τις οδηγίες, συμπληρώνουν, μετά από συζήτηση, τις ερωτήσεις τους. Μέσα από ευχάριστα εκπαιδευτικά βίντεο, θα αναζητήσουν τους λόγους που το

διαφορετικό προκαλεί φόβο και αρνητικές στάσεις και πώς νιώθουν όσοι βρίσκονται στη θέση του «ξένου».

- Η 1^η ομάδα ασχολείται με την παρακολούθηση και ακρόαση του τραγουδιού «Ένα τρίγωνο στη χώρα των κύκλων». Οι μαθητές συζητούν τη σχέση του τραγουδιού με την έννοια «ξένος».
- Η 2^η ομάδα παρακολουθεί την ολιγόλεπτη ταινία «Στη ζυμαροχώρα» από την εκπαιδευτική τηλεόραση.
- Η 3^η ομάδα παρακολουθεί το βίντεο «Τα μπαλόνια». Οι μαθητές περιγράφουν το βίντεο και προσπαθούν να εξηγήσουν τους λόγους που η μητέρα του παιδιού φοβάται τον ξένο που βοηθά το παιδί της καθώς και τον λόγο που το σπίτι του ξένου είναι γεμάτο μπαλόνια.
- Η 4^η ομάδα παρακολουθεί το βίντεο «Μουσικές καρέκλες», το οποίο παρουσιάζει ένα ιδιαίτερα ελπιδοφόρο μήνυμα που προέρχεται από τα παιδιά και δείχνει ξεκάθαρα το πόσο σημαντικό είναι να αποδεχόμαστε τους ανθρώπους χωρίς διακρίσεις.

Ο δάσκαλος προτρέπει τους μαθητές να σκεφτούν ποιες ομάδες ανθρώπων αποφεύγουμε πολλές φορές στην καθημερινότητά μας, από φόβο πως επειδή είναι διαφορετικοί ως προς κάποια χαρακτηριστικά, δεν έχουν θέση γύρω μας. Τέλος, ζωγραφίζουν μια σκηνή που τους έκανε εντύπωση στις ιστορίες που παρακολούθησαν.

Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια. Οι ομάδες διαβάζουν το κείμενό τους στις υπόλοιπες, καθώς και τις υποθέσεις τους στα ερωτήματα που τους τέθηκαν. Οι μαθητές εκφράζουν τις απόψεις τους και κλείνουν με τα επιχειρήματα που κατέγραψαν. Είναι σημαντικό να συζητηθούν οι απόψεις όλων, είτε υπάρχει ομοφωνία, είτε όχι.

Τα μικρά κείμενα που θα συμπληρώσουν θα τους εξασκήσουν στην προσεκτική «ανάγνωση» κειμένων οπτικής μορφής, όπως είναι το βίντεο. Η τεκμηρίωση των απόψεών τους, η διάθεση και η συμμετοχή τους, καθώς και ο προβληματισμός των

μαθητών πάνω στα υπό διαπραγμάτευση θέματα, αποτελούν για τον δάσκαλο σημεία που του επιτρέπουν να συνεχίσει την εφαρμογή της προγραμματισμένης διδασκαλίας του ή να την προσαρμόσει ανάλογα.

6η, 7η διδακτικές ώρες

Στην ολομέλεια τίθεται το ερώτημα για ποιους λόγους πιστεύουν πως κάποιοι άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους και να εγκατασταθούν σε μια νέα χώρα. Για να βοηθηθούν στη συζήτησή τους, χρησιμοποιείται το παράδειγμα των αποδημητικών πουλιών, π.χ. χελιδόνια, που μεταναστεύουν σε άλλες χώρες, για να επιβιώσουν από τις κλιματικές συνθήκες. Οι υποθέσεις και σκέψεις τους καταγράφονται στον πίνακα από τον δάσκαλο.

Ο δάσκαλος ρωτά τους μαθητές αν γνωρίζουν πώς ονομάζονται οι άνθρωποι αυτοί και, μετά τις απαντήσεις τους, ζητά από έναν να μεταβεί στον κεντρικό υπολογιστή της τάξης που είναι συνδεδεμένος με τον βιντεοπροβολέα και στο [ηλεκτρονικό λεξικό](#) της Πύλης Ελληνικής Γλώσσας, και να πληκτρολογήσει τις λέξεις: «μεταναστεύω», «μετανάστης», «πρόσφυγας». Σε επίπεδο ολομέλειας, γίνεται –αν χρειάζεται– συζήτηση της ερμηνείας τους.

Στη συνέχεια, προβάλλεται το παραμύθι-ταινία [«Ειρήνη»](#), το οποίο ο δάσκαλος μπορεί να έχει εκτυπώσει και σε έντυπη μορφή, που μοιράζει στις ομάδες, ώστε να μπορούν να ανατρέξουν σε αυτό κατά την επεξεργασία του. Κάθε ομάδα ανοίγει το φύλλο εργασίας 4 που της αντιστοιχεί και το συμπληρώνει αντίστοιχα. Τα φύλλα εργασίας μπορούν να δοθούν στις ομάδες σε έντυπη μορφή και να τα συμπληρώσουν οι μαθητές χειρόγραφα. Κάθε ομάδα καταγράφει σε σύντομο κείμενο τους [λόγους](#) που η Ειρήνη εγκαταλείπει κυνηγημένη τη χώρα της, τις [ανάγκες](#) που έχει, τα [προβλήματα](#) που συναντά, τις αιτίες που διώχεται στους διάφορους σταθμούς της και τα [αισθήματα](#) που τους δημιουργούνται.

Ο δάσκαλος οφείλει να παρατηρεί προσεκτικά τους μαθητές, τόσο κατά την προβολή της ταινίας, όσο και στη διάρκεια των συζητήσεών τους, καθώς το θέμα που

διαπραγματεύεται το παραμύθι είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο και θα πρέπει να είναι έτοιμος να προσαρμόσει την εξέλιξη της διδασκαλίας, εάν παρατηρηθεί ιδιαίτερη συναισθηματική φόρτιση. Σε μια τέτοια περίπτωση, είναι δυνατό να ολοκληρωθεί η συζήτηση και επεξεργασία στην ολομέλεια, χωρίς την πραγματοποίηση γραπτών ασκήσεων. Με αυτόν τον τρόπο, είναι δυνατό να προσαρμόσει και να προχωρήσει τη συζήτηση μέχρι τον βαθμό που τα παιδιά ανταποκρίνονται. Εκείνο που χρειάζεται να αναδυθεί από την επεξεργασία είναι ένα ηχηρό μήνυμα κατά του πολέμου και πόσο δύσκολο είναι να εγκαταλείψεις την πατρίδα σου.

Σε κάθε περίπτωση, το δίωρο ολοκληρώνεται με την καταγραφή των σκέψεων της Ειρήνης σε ένα φύλλο ημερολογίου, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, αφού έχει βρει στέγη και νιώσει ασφαλής. Ο δάσκαλος θα δώσει οδηγίες, για να θυμίσει τον τρόπο που γράφουμε σε ένα ημερολόγιο. Τα παιδιά θα γράψουν πώς αισθάνεται το κοριτσάκι, αν νιώθει καλά στη νέα της πατρίδα, πόσο αγαπά τους φίλους της. Με τη δραστηριότητα αυτή θα γίνει μια προσπάθεια ενσυναίσθησης και βίωσης του θέματος που διαπραγματεύονται από την πλευρά του «ξένου». Τα ημερολόγια διαβάζονται στην ολομέλεια, συγκρίνονται και συζητούν ομοιότητες και διαφορές. Αν το επιθυμούν, οι μαθητές μπορούν να ξαναδοούν το βίντεο και να συζητήσουν ποιες εικόνες τους έκαναν εντύπωση, ποιες θα άλλαζαν και γιατί. Το περιεχόμενο των ημερολογίων και των εργασιών που φανερώνουν τις στάσεις των μαθητών στο σκληρό φαινόμενο του πολέμου και των προσφύγων και η συμμετοχή των μαθητών αποτελούν σημαντικούς δείκτες διαμορφωτικής αξιολόγησης της πορείας διδασκαλίας για τον εκπαιδευτικό.

8η, 9η 10η διδακτικές ώρες

Οι μαθητές στις ομάδες τους ανοίγουν το [Φύλλο εργασίας 5](#) και μεταφέρονται σε έγγραφο που έχει συγκεντρωμένες [μαρτυρίες παιδιών μεταναστών](#) (1^η ομάδα), [μαγειρικές συνταγές](#) (2^η ομάδα), [παραμύθια](#) (3^η ομάδα), [παιχνίδια](#) (4^η ομάδα) από τις χώρες παιδιών μεταναστών που ζουν στην πατρίδα μας. Επιλέγουν την ανάγνωση 2-3

αποσπασμάτων από διαφορετικές χώρες, συζητούν τα όσα μεταφέρουν και καταγράφουν τις εντυπώσεις τους, βρίσκουν ομοιότητες στον τρόπο διατροφής, στο παιχνίδι κ.ά.

Στη συνέχεια, ανοίγουν το λογισμικό Google earth, ακολουθώντας τις οδηγίες που τους δίνονται στο φύλλο εργασίας τους. Εντοπίζουν στον χάρτη τις χώρες καταγωγής των παιδιών, τις μαρτυρίες των οποίων διάβασαν, και αντιλαμβάνονται πόσο μακριά χρειάστηκε να μετακινηθούν. Εάν οι ομάδες έχουν επιλέξει παιδιά από ίδιες χώρες, είναι δυνατό να αναζητηθούν σε επίπεδο ολομέλειας χώρες που αναγράφονται δίπλα στα ονόματα των μαρτυριών.

Κάθε ομάδα επιλέγει και διαβάζει στην ολομέλεια μία συνταγή, ένα παραμύθι, ένα παιχνίδι. Είναι σημαντικό να καταφέρουν οι μαθητές μέσα από όλα αυτά τα αναγνώσματα, να εστιάσουν στις ομοιότητές μας, ως άνθρωποι, με όλους τους άλλους, στις ανάγκες και συνήθειες.

Ακολουθεί συζήτηση σχετικά με το αν έχουν συγγενείς ή φίλους που προέρχονται από τη Μικρά Ασία και είναι πρόσφυγες ή αν γνωρίζουν άτομα που έζησαν και εργάστηκαν για πολλά χρόνια στο εξωτερικό, για τους λόγους που Έλληνες της Μικράς Ασίας αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και τίθεται ο προβληματισμός αν η περίπτωσή τους διαφέρει από τους πρόσφυγες που ήρθαν στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Κατόπιν, διαβάζεται κείμενο σχετικά με την [οικονομική μετανάστευση](#) στην οποία οδηγήθηκαν οι Έλληνες τον προηγούμενο αιώνα και γίνεται σύγκριση με τους μετανάστες που η χώρα μας φιλοξενεί τα τελευταία χρόνια. Ο δάσκαλος, με κατάλληλες ερωτήσεις, βοηθά τους μαθητές να αντιληφθούν τους λόγους που τους ανάγκασαν να φύγουν από την Ελλάδα. Τέλος, για να γίνει αντιληπτό το πόσο δύσκολα περνούσαν οι Έλληνες «ξένοι» στις χώρες που μετανάστευαν, πόσο νοσταλγούσαν την πατρίδα τους και πόσο τους σκέφτονταν οι συγγενείς και φίλοι τους στην πατρίδα, θα διαβαστούν [ποιήματα](#) που μιλούν για την ξενιτιά και φανερώνουν τους καημούς των ανθρώπων. Εκτός από την ανάγνωσή τους, είναι δυνατή και η ακρόαση [τραγουδιών](#) με το ίδιο θέμα. Προτείνεται, τέλος η

εκτύπωση των στίχων κάποιων τραγουδιών και η εκμάθηση και ενασχόλησή τους στο μάθημα της Μουσικής.

Σκοπός της αναζήτησης αυτής είναι να αντιληφθούν οι μαθητές πως το φαινόμενο της μετανάστευσης και προσφυγιάς είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο και δεν αφορά μόνο τους «άλλους». Τα παιδιά προτρέπονται να μεταφέρουν στην τάξη αναμνήσεις και εμπειρίες συγγενών ή φίλων που έζησαν αυτές τις καταστάσεις. Αν είναι δυνατόν, μπορεί να προσκληθεί κάποιος από αυτούς να επισκεφθεί το σχολείο και να μιλήσει στους μαθητές για τα βιώματά του. Είναι, τέλος, δυνατόν να βγουν οι μαθητές στην αυλή και να παίζουν κάποιο ή κάποια από τα παιχνίδια που διάβασαν ή να ζητήσουν από τις μητέρες τους να εκτελέσουν κάποια μαγειρική συνταγή.

11η διδακτική ώρα

Ο δάσκαλος προβάλλει στον βιντεοπροβολέα διάφορες αφίσες και συζητά με τους μαθητές για τα χαρακτηριστικά τους. Με κατάλληλες ερωτήσεις στρέφει την προσοχή τους στα χαρακτηριστικά τους (εικόνα, τίτλος, λεζάντα, μήνυμα κ.ά.), ώστε να τα προετοιμάσει για τη δημιουργία της δικής τους αφίσας.

Οι μαθητές στις ομάδες τους ανοίγουν το [φύλλο εργασίας 6](#). Ακολουθώντας τα βήματα και τις οδηγίες που τους δίνονται, θα επιχειρήσουν να δημιουργήσουν μια αφίσα για την ξενοφοβία. Θα αναζητήσουν στο διαδίκτυο εικόνες σχετικές με τη μετανάστευση, θα επιλέξουν κάποια και θα την επικολλήσουν σε έγγραφο που θα ανοίξουν. Θα εισαγάγουν τίτλο και θα τη συνοδεύσουν με σύντομο κείμενο. Θα τη χρωματίσουν και θα την αποθηκεύσουν στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή τους.

12η διδακτική ώρα

Οι αφίσες των ομάδων, οι ζωγραφιές τους, κάποια τραγούδια ή ποιήματα που τους έκαναν εντύπωση, ενσωματώνονται σε μια παρουσίαση. Οι μαθητές ακολουθούν τα βήματα που τους δίνονται στο [φύλλο εργασίας 7](#) και δημιουργούν με την ομάδα τους

μια παρουσίαση, που ο δάσκαλος θα ενσωματώσει με τη βοήθειά τους σε μία συνολική, όπου θα παρουσιάσουν τη δουλειά τους. Η παρουσίαση μπορεί να αναρτηθεί στο ιστολόγιο της τάξης, μετατρέποντάς την με τη βοήθεια της διαδικτυακής εφαρμογής <http://issuu.com/> σε βιβλίο.

Η παρουσίαση αυτή –σε δεύτερο χρόνο– μπορεί να παρουσιαστεί στο σχολείο ή στο άλλο τμήμα της τάξης και να συνδυαστεί με παρουσίαση της δραματοποίησης του παραμυθιού «Ο μαύρος κότσυφας κι ο άσπρος γλάρος». Οι μαθητές, με τη βοήθεια της παρουσίασης, θα δώσουν τα δικά τους μηνύματα για την ανάγκη ειρηνικής συνύπαρξης όλων των λαών.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1

- ✓ Ας προσπαθήσουμε να τρυπώσουμε μέσα στις σελίδες του βιβλίου που διαβάσαμε! Να συζητήσετε με την ομάδα σας για τα παρακάτω, δίνοντας σύντομες απαντήσεις στα παρακάτω:

- Γιατί η ομάδα των άσπρων γλάρων περιφρονεί τον κότσυφα;

- Γιατί τον αποκαλούν «παράξενο πουλί;»

- Γιατί τον αποφεύγουν;

- Ποιο εξωτερικό του χαρακτηριστικό αποτελεί το κυριότερο πρόβλημά του;

- Τι αντιστρέφει το κακό κλίμα και την απόρριψη του μαύρου κότσυφα;

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Ποιος στέκεται πάντα δίπλα του και τον βοηθά;

- Πώς θα νιώθατε αν ήσαστε στη θέση του μαύρου Κότσυφα;

- Να συζητήσετε τις απόψεις σας με τις υπόλοιπες ομάδες.
- Να επιλέξετε μια σκηνή και να την παίξετε στην ολομέλεια. να προσπαθήσετε να δείξετε τα συναισθήματα των ηρώων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

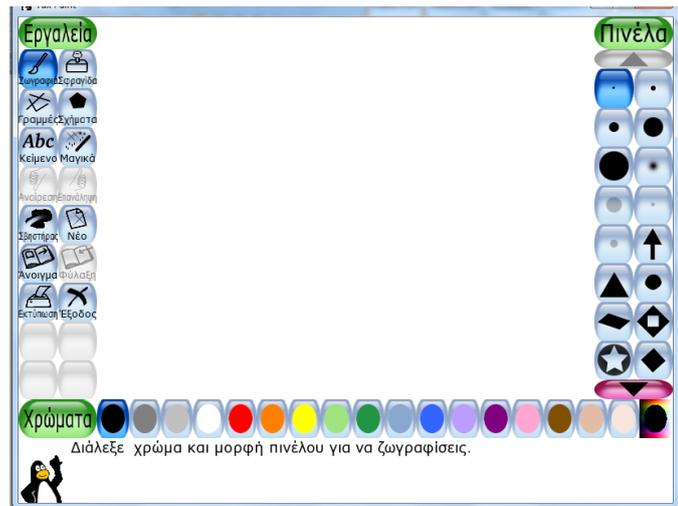
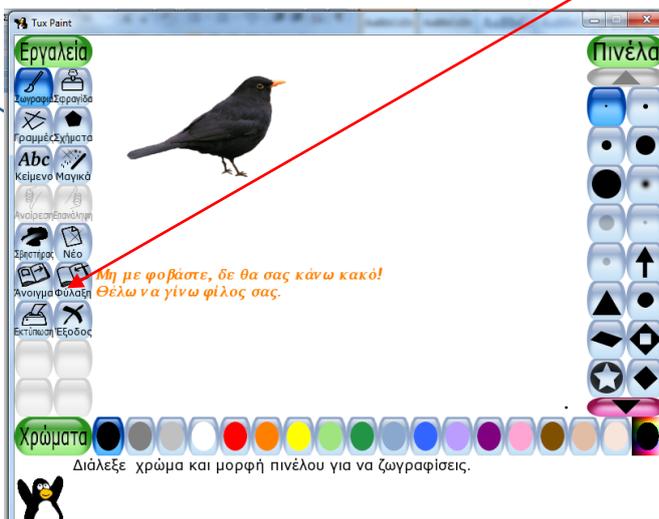
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 2

- Να ανοίξετε το λογισμικό Tux Paint, κάνοντας κλικ στο εικονίδιο που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή σας.
- Να επιλέξετε το πινέλο και χρώμα και να ζωγραφίσετε τον μαύρο κότσυφα. Δίπλα του, να γράψετε με κείμενο τα συναισθήματά του, όταν πάει στο χωριό των γλάρων. Να πατήσετε «Φύλαξη»

και στη σελίδα που θα το αποθηκεύσει να πατήσετε «Νέο».

• α ζωγραφίσετε με τα ίδια

βήματα τους γλάρους και να γράψετε τα δικά τους συναισθήματα.

- Να κάνετε κλικ στο κουμπί «Προβολή διαφανειών», να επιλέξετε τις δύο ζωγραφιές και να κάνετε κλικ και να επιλέξετε τις δύο ζωγραφιές. Δείτε τις

ζωγραφιές σας να κινούνται.

• Αν θέλετε, μπορείτε να επιλέξετε σφραγίδες, να διαλέξετε διαφορετικά πουλιά και να

2.1: Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες Γ' Δημοτικού «Ξένος, αυτός ο άγνωστος φίλος» Σελίδα 23 από 50

τα βάλετε στην εικόνα σας. Να ακολουθήσετε την παραπάνω διαδικασία.

Φύλλο εργασίας 3-1^η ομάδα

Να κάνετε κλικ [εδώ](#) και να παρακολουθήσετε το βίντεο

- Να γράψετε, αφού συζητήσετε, τους λόγους που οι κύκλοι δε θέλουν κανέναν ξένο μαζί τους.

- Να γράψετε τα συναισθήματα που κατακλύζουν τους κύκλους όταν εμφανίζεται το τρίγωνο.

- Να γράψετε τους λόγους που κάνουν τους κύκλους να αλλάξουν τη γνώμη τους.

- Να γράψετε τις αλλαγές που συντελούνται στη ζωή και των δύο, όταν αποφασίζουν να συνυπάρξουν.

- Να σκεφτείτε ποιοι θα μπορούσαν να είναι το περίεργο τρίγωνο και ο μαύρος κότσυφας, αν τα σχήματα ή οι άσπροι γλάροι του παραμυθιού που μελετήσατε στο προηγούμενο δίωρο, ήταν άνθρωποι γύρω μας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να συμπληρώσετε τη φράση που θεωρείτε σωστή από τις παρακάτω:
«Πιστεύουμε πως οι κύκλοι έχουν δίκιο να αποφεύγουν το τρίγωνο, επειδή...»
Α.
Β.
ή «Πιστεύουμε πως οι κύκλοι έχουν άδικο να αποφεύγουν το τρίγωνο, επειδή...»
Α.
Β.
Εάν δε συμφωνείτε όλοι με μία πρόταση, συμπληρώστε και τις δύο.
- Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με «άσπρα» και «μαύρα» που στη ζωή μας συνυπάρχουν με τον καλύτερο τρόπο.

ΓΕΥΣΕΙΣ	ΖΩΑ-ΦΥΤΑ	ΠΡΑΓΜΑΤΑ

- Να ανακοινώσετε τις απαντήσεις σας στις υπόλοιπες ομάδες.
- Να ζωγραφίσετε σε χαρτί Α4 μια σκηνή από το τραγούδι.

Φύλλο εργασίας 3-2^η ομάδα

Να κάνετε κλικ [εδώ](#) και να παρακολουθήσετε το βίντεο.

- Να γράψετε, αφού συζητήσετε, τους λόγους που τα ζυμαράκια δε θέλουν κανέναν ξένο μαζί τους.

- Να γράψετε τα συναισθήματα που κατακλύζουν τα ζυμαράκια όταν εμφανίζεται η μαύρη σοκολάτα.

- Να γράψετε τους λόγους που κάνουν τα ζυμαράκια να αλλάξουν τη γνώμη τους.

- Να γράψετε τις αλλαγές που συντελούνται στη ζωή και των δύο, όταν αποφασίζουν να συνυπάρξουν.

- Να σκεφτείτε ποιοι θα μπορούσαν να είναι η μαύρη ενοχλητική σοκολάτα και ο μαύρος κότσυφας, αν τα ζυμαράκια ή οι άσπροι γλάροι του παραμυθιού που μελετήσατε στο προηγούμενο δίωρο, ήταν άνθρωποι γύρω μας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να συμπληρώσετε τη φράση που θεωρείτε σωστή από τις παρακάτω:
«Πιστεύουμε πως τα ζυμαράκια έχουν δίκιο να αποφεύγουν τη σοκολάτα,
επειδή...»

A.

B.

- ή «Πιστεύουμε πως τα ζυμαράκια έχουν άδικο να αποφεύγουν τη σοκολάτα,
επειδή...»

A.

B.

Εάν δε συμφωνείτε όλοι με μία πρόταση, συμπληρώστε και τις δύο.

- Τι κοινό έχουν το λευκό και το μαύρο αγόρι;

- Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με «άσπρα» και «μαύρα» που στη ζωή μας συνυπάρχουν με τον καλύτερο τρόπο.

ΓΕΥΣΕΙΣ	ΖΩΑ-ΦΥΤΑ	ΠΡΑΓΜΑΤΑ

- Να ανακοινώσετε τις απαντήσεις σας στις υπόλοιπες ομάδες.
- Να ζωγραφίσετε σε χαρτί Α4 μια σκηνή από το βίντεο που σας έκανε εντύπωση.

Φύλλο εργασίας 3-3^η ομάδα

Να κάνετε κλικ [εδώ](#) και να παρακολουθήσετε το βίντεο.

- Να γράψετε, αφού συζητήσετε, τους λόγους που η μητέρα του παιδιού δε θέλει τη βοήθεια του άντρα.

- Να γράψετε τα συναισθήματα που κατακλύζουν τον άντρα όταν μένει μόνος με το μπαλόνι.

- Να γράψετε τους λόγους που το σπίτι του είναι γεμάτο μπαλόνια.

- Να συμπληρώσετε τη φράση που θεωρείτε σωστή από τις παρακάτω:
«Πιστεύουμε πως η μητέρα έχει δίκιο να φοβάται τον μαύρο άντρα, επειδή....»

A.

B.

ή «Πιστεύουμε πως η μητέρα έχει άδικο να φοβάται τον μαύρο άντρα, επειδή....»

A.

B.

Εάν δε συμφωνείτε όλοι με μία πρόταση, συμπληρώστε και τις δύο.

- Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με «άσπρα» και «μαύρα» που στη ζωή μας συνυπάρχουν με τον καλύτερο τρόπο.

ΓΕΥΣΕΙΣ	ΖΩΑ-ΦΥΤΑ	ΠΡΑΓΜΑΤΑ

- Να ζωγραφίσετε σε χαρτί Α4 μια σκηνή από την ταινία που σας έκανε εντύπωση
- Να ανακοινώσετε τις απαντήσεις σας στις υπόλοιπες ομάδες.

Φύλλο εργασίας 3 - 4^η ομάδα

Να κάνετε κλικ [εδώ](#) και να παρακολουθήσετε το βίντεο

- Να γράψετε, αφού συζητήσετε, πώς πιστεύετε πως νιώθει το κορίτσι που μένει όρθιο;

- Να γράψετε τι θα λέγανε με λόγια τα δυο κορίτσια μεταξύ τους.

- Ποιο είναι το μήνυμα του βίντεο;

- Πώς χαρακτηρίζετε την κίνηση των κοριτσιών να της «κάνουν χώρο» δίπλα τους;

- Να ανακοινώσετε τις απαντήσεις σας στις υπόλοιπες ομάδες.

4^ο Φύλλο εργασίας-1^η ομάδα

- Να γράψετε γιατί η Ειρήνη φεύγει από την πατρίδα της.

- Τι ψάχνει να βρει η Ειρήνη σε αυτό το δύσκολο ταξίδι της;

- Πώς την αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι των περιοχών που περνά;

- Γράψτε τα συναισθήματά σας για την «Ειρήνη».

- Να πάρετε τη θέση της Ειρήνης και να γράψετε στο ημερολόγιό σας πώς αισθάνεστε τώρα που βρήκατε ένα σπίτι να σας φιλοξενήσει και ανθρώπους να σας αγαπάνε. Να γράψετε πώς αισθάνεστε, αν νιώθετε καλά στη νέα σας πατρίδα, πόσο αγαπάτε τους νέους φίλους σας. Πριν ξεκινήσετε, θυμηθείτε πώς συμπληρώνουμε μια σελίδα ημερολογίου [εδώ](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

...../...../2013

Αγαπητό μου ημερολόγιο

4^ο Φύλλο εργασίας-2^η ομάδα

- Να γράψετε γιατί η Ειρήνη φεύγει από την πατρίδα της.

- Γιατί δεν τη θέλουν Οι Πετρωτοί και τα Δέντρα στη χώρα τους;

- Γράψτε τους φόβους και τις δυσκολίες της Ειρήνης στο ταξίδι της.

- Γράψτε ένα μήνυμα που θα θέλατε να βρει στον δρόμο της για να χαρεί και να μη φοβάται:

- Να πάρετε τη θέση της Ειρήνης και να γράψετε στο ημερολόγιό σας πώς αισθάνεστε τώρα που βρήκατε ένα σπίτι να σας φιλοξενήσει και ανθρώπους να σας αγαπάνε. Να γράψετε πώς αισθάνεστε, αν νιώθετε καλά στη νέα σας πατρίδα, πόσο αγαπάτε τους νέους φίλους σας. Πριν ξεκινήσετε, θυμηθείτε πώς συμπληρώνουμε μα σελίδα ημερολογίου [εδώ](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

...../...../2013

Αγαπητό μου ημερολόγιο

4^ο Φύλλο εργασίας-3^η ομάδα

- Να γράψετε γιατί η Ειρήνη φεύγει από την πατρίδα της.

- Γιατί δεν τη θέλουν στη χώρα με τις φτερωτές ουρές και τα Κοράκια;

- Τι κινδύνους συναντά στον δρόμο της;

- Φανταστείτε πως μπορείτε να της στείλετε 3 πράγματα για να τη βοηθήσετε.

Ποια θα ήταν αυτά;

- Να πάρετε τη θέση της Ειρήνης και να γράψετε στο ημερολόγιό σας πώς αισθάνεστε τώρα που βρήκατε ένα σπίτι να σας φιλοξενήσει και ανθρώπους να σας αγαπάνε. Να γράψετε πώς αισθάνεστε, αν νιώθετε καλά στη νέα σας πατρίδα, πόσο αγαπάτε τους νέους φίλους σας. Πριν ξεκινήσετε, θυμηθείτε πώς συμπληρώνουμε μια σελίδα ημερολογίου [εδώ](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

...../...../2013

Αγαπητό μου ημερολόγιο

4^ο Φύλλο εργασίας-4^η ομάδα

- Να γράψετε γιατί η Ειρήνη φεύγει από την πατρίδα της.

- Γιατί δεν τη θέλουν οι πλούσιοι και οι φτωχοί;

Πλούσιοι:

Φτωχοί:

- Η Ειρήνη δεν έχει μαζί της ούτε φαγητό, ούτε χρήματα. Τι πιστεύετε πως φέρνει μαζί της από την πατρίδα της;

- Φανταστείτε πως μπορείτε να της στείλετε 3 πράγματα για να τη βοηθήσετε.

Ποια θα ήταν αυτά;

- Να πάρετε τη θέση της Ειρήνης και να γράψετε στο ημερολόγιό σας πώς αισθάνεστε τώρα που βρήκατε ένα σπίτι να σας φιλοξενήσει και ανθρώπους να σας αγαπάνε. Να γράψετε πώς αισθάνεστε, αν νιώθετε καλά στη νέα σας πατρίδα, πόσο αγαπάτε τους νέους φίλους σας. Πριν ξεκινήσετε, θυμηθείτε πώς συμπληρώνουμε μα σελίδα ημερολογίου [εδώ](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

...../...../2013

Αγαπητό μου ημερολόγιο

Φύλλο εργασίας 5

1^η ομάδα

- Να κάνετε κλικ στο έγγραφο με τις [μαρτυρίες παιδιών μεταναστών](#) που ζουν στη χώρα μας. Ξεφυλλίστε το και επιλέξτε να διαβάσετε 2-3 από αυτές, διαφορετικών χωρών.
- Να συζητήσετε με την ομάδα σας πώς σας φαίνονται όσα τα παιδιά αυτά διηγούνται.
- Να συζητήσετε αν θα θέλατε να τους γνωρίσετε και γιατί.

2^η ομάδα

- Να κάνετε κλικ [εδώ](#) και να επιλέξετε να διαβάσετε μερικές συνταγές μαγειρικής παιδιών μεταναστών.
- Να συζητήσετε με την ομάδα σας αν κάποιες συνταγές σας θυμίζουν δικές σας μαγειρικές συνταγές.
- Αν στην ομάδα σας υπάρχει παιδί από άλλη χώρα, να το παρακαλέσετε να σας φέρει κάποιες συνταγές από τη χώρα του.
- Να πείτε στις υπόλοιπες ομάδες αν θα θέλατε να γευτείτε τα φαγητά αυτά και γιατί.

3^η ομάδα

- Να κάνετε κλικ [εδώ](#) και να επιλέξετε να διαβάσετε κάποια από τα παραμύθια παιδιών μεταναστών.
- Να συζητήσετε με την ομάδα σας αν κάποιες συνταγές σας θυμίζουν παραμύθια της χώρας σας.
- Αν στην ομάδα σας υπάρχει παιδί από άλλη χώρα, να το παρακαλέσετε να μοιραστεί με την τάξη κάποια παραμύθια από τη χώρα του.
- Να πείτε στις υπόλοιπες ομάδες αν σας άρεσαν τα παραμύθια αυτά και γιατί.

4^η ομάδα

- Να κάνετε κλικ εδώ και να επιλέξετε να διαβάσετε μερικά [παιχνίδια](#) παιδιών μεταναστών.
- Να συζητήσετε με την ομάδα σας αν κάποια παιχνίδια σας θυμίζουν δικα σας ομαδικά παιχνίδια.
- Αν στην ομάδα σας υπάρχει παιδί από άλλη χώρα, να το παρακαλέσετε να σας μάθει κάποια παιχνίδια από τη χώρα του, για να τα παίξετε όλοι μαζί στην αυλή του σχολείου.
- Να συζητήσετε με τις υπόλοιπες ομάδες για ποιους λόγους παίζουν τα παιδιά όλου του κόσμου.
- Να βγείτε στην αυλή του σχολείου και να παίξετε κάποιο/α από τα παιχνίδια.

Θέλετε να βρούμε στον χάρτη τις πατρίδες τους; Να ακολουθήσετε τα παρακάτω βήματα:

- Να ανοίξετε το Google earth, κάνοντας διπλό κλικ στο εικονίδιο που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή σας. Στο παράθυρο που θα ανοίξει να γράψετε μία μία τις χώρες – πατρίδες των παιδιών που επιλέξατε εδώ και να πατήσετε «Αναζήτηση».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

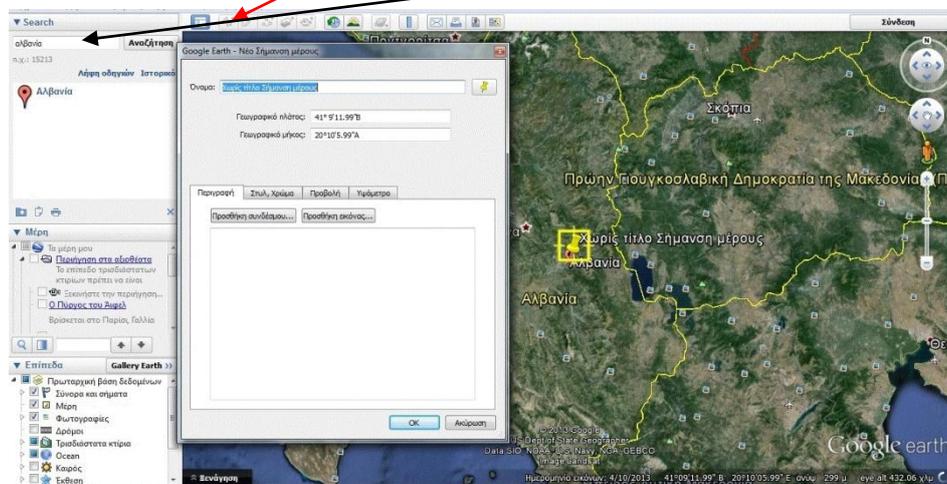
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να κάνετε κλικ στην πινέζα, να γράψετε εδώ το όνομα της χώρας και να

πατήσετε Ok.

- Να κάνετε το ίδιο για όλες τις χώρες.
- Να κάνετε εισαγωγή πίνακα και να ορίσετε 2 στήλες και 3-4 σειρές. Να γράψετε στην πρώτη σειρά, 1^η στήλη «**Σε τι μοιάζουμε**», με έντονο χρώμα και στην πρώτη σειρά, 2^η στήλη «**Σε τι διαφέρουμε**» με τους ξένους.

Φύλλο εργασίας 6

- Να ανοίξετε ένα έγγραφο Word, κάνοντας κλικ στο εικονίδιο που θα βρείτε στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή σας.

- Να το αποθηκεύσετε με τίτλο «**Αφίσα**» και το όνομα της ομάδας σας.

- Να κάνετε κλικ [εδώ](#) και στο παράθυρο

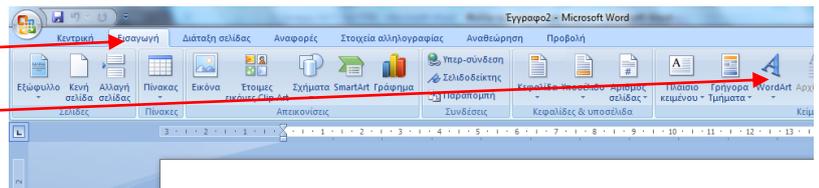
που σας ανοίγει να πληκτρολογήσετε τη λέξη «ρατσισμός» εδώ, να κάνετε κλικ στο

κουμπί αυτό και να επιλέξετε 1 εικόνα που θέλετε να συμπεριλάβετε στην αφίσα σας.

- Να την αντιγράψετε και να την επικολλήσετε στο έγγραφο που ανοίξατε.

- Να πατήσετε την καρτέλα

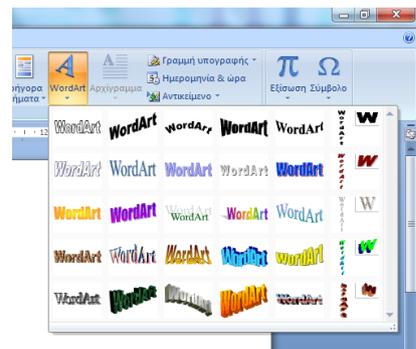
«Εισαγωγή» και στη συνέχεια να πατήσετε την επιλογή «WordArt»

- Από τις επιλογές που σας ανοίγονται, να επιλέξετε όποιο θέλετε και να πληκτρολογήσετε το μήνυμα που θα δώσετε με την αφίσα σας.

- Να το τροποποιήσετε όπως σας αρέσει, πάνω από την εικόνα που επικολλήσατε.

- Κάτω από την εικόνα, να γράψετε ένα μήνυμα, με τη βοήθεια του WordArt ή με όποιο τρόπο εσείς θέλετε.

- Με μικρότερα γράμματα, να γράψετε το σχολείο, την τάξη σας και τα ονόματά σας.

- Να δώσετε χρώμα στη σελίδα σας, επιλέγοντας την καρτέλα «Διάταξη»

σελίδας» και μετά κάνοντας κλικ στο «Χρώμα σελίδας».

- Να αποθηκεύσετε τη δουλειά σας.
- Να την παρουσιάσετε στις υπόλοιπες ομάδες.
- Να την αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης.

Καλή σας επιτυχία, μικροί μου δημιουργοί!!!

Φύλλο εργασίας 7

- Να χρησιμοποιήσετε τις πληροφορίες από τις εργασίες σας και να δημιουργήσετε μια παρουσίαση με το λογισμικό παρουσιάσεων, κάνοντας διπλό κλικ στο εικονίδιο στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή σας. Να δώσετε τίτλο και να το αποθηκεύσετε.
- Να ενσωματώσετε τις αφίσες σας, τις ζωγραφιές σας, το έγγραφο με τις σημαίες των χωρών, ποιήματα που σας άρεσαν.
- Να βοηθήσετε τον δάσκαλό σας να ενώσει όλες τις παρουσιάσεις σε μία.
- Να παρακολουθήσετε τα βήματα που χρειάζονται για να πάρει η παρουσίαση μορφή βιβλίου και να αναρτηθεί στο ιστολόγιο της τάξης σας.
- Να αναρτήσετε την παρουσίαση της τάξης σας στο ιστολόγιο της τάξης, με τη βοήθεια του δασκάλου σας.

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο μπορεί να αξιοποιήσει επιπλέον λογοτεχνικά κείμενα σχετικά με το θέμα και να περιοριστεί ως προς τη χρήση κάποιων από τα προτεινόμενα κείμενα και βίντεο. Είναι δυνατόν να αποτελέσει τη βάση για τη μελέτη των δικαιωμάτων του παιδιού και των ανθρώπων γενικότερα, κάνοντας χρήση και των κειμένων που υπάρχουν στο βιβλίο της Γλώσσας στην ενότητα «Όλοι μια αγκαλιά». Σε περίπτωση που υπάρχουν μαθητές από άλλες χώρες, ενθαρρύνονται να μοιραστούν τις εμπειρίες τους και τα συναισθήματά τους και χρησιμοποιείται τυχόν υλικό που φέρνουν από τις πατρίδες τους. Εάν παράλληλα φοιτούν σε σχολεία που διδάσκονται τη μητρική τους γλώσσα, είναι δυνατή η συνεργασία μαζί τους, η επίσκεψή τους, η παρουσίαση μέρους της δουλειάς των παιδιών σε μια κοινή γιορτή, η επικοινωνία μαζί τους μέσω τηλεδιάσκεψης, η παράλληλη εφαρμογή κάποιων δραστηριοτήτων και η διαδικτυακή συνεργασία μαζί τους μέσω εργαλείων Web 2.0, η επίσκεψη σε διαπολιτισμικά σχολεία, κ.ά.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο αποσκοπεί στην καλλιέργεια στάσεων και αξιών που πρέπει να διέπουν τον άνθρωπο και να χαρακτηρίζουν τις πράξεις και τα έργα του. Ο αριθμός των δραστηριοτήτων είναι μεγάλος, όμως ο κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει αυτές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μαθητών του, προσαρμόζοντας το σενάριο. Επίσης, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η σειρά με την οποία παρουσιάζονται οι δραστηριότητες δεν είναι δεσμευτική, καθώς κάποιες μπορεί να παραλειφθούν ή και να αντικατασταθούν από άλλες.

Για την εφαρμογή του σεναρίου είναι απαραίτητη η εξοικείωση των μαθητών με ψηφιακά μέσα και η εργασία σε ομάδες. Ο εκπαιδευτικός-εμπνευστής είναι απαραίτητο να παρατηρεί διαρκώς την εξέλιξη των δραστηριοτήτων και να είναι

πάντα έτοιμος να τις προσαρμόσει, αν οι μαθητές δυσκολεύονται ή χάνουν το ενδιαφέρον τους.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Balibar, E. & I. Wallerstein, 1991. *Φυλή, Έθνος, Τάξη. Οι διαφορούμενες ταυτότητες*. Αθήνα: Ο Πολίτης.

Γκίκας, Σ. 1994. *Κοινωνικά Προβλήματα*. Αθήνα: Σαββάλας.

Καλογήρου, Τ. 2003. *Τέρψεις και ημέρες ανάγνωσης*, Β΄ τόμος. Αθήνα: Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου.

Καμαρινού, Δ. 2000. *Βιομαθητική Μάθηση στο Σχολείο*, Γ΄ έκδ., Ξυλόκαστρο

Κανάκης, Ι. 2001. *Η οργάνωση της διδασκαλίας μάθησης με ομάδες εργασίας*. Αθήνα: εκδ. Τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός

Κανατσούλη, Μ. 2000. *Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα: εκδ. Τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός

Καψάλης, Α. 2006. *Παιδαγωγική Ψυχολογία*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.

Μικράκης, Α. 1998. *Εμείς και οι άλλοι, οι διαφορετικοί, οι ξένοι. Η σύγκρουση στο συμβολικό πεδίο- Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός*, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα: Εξάντας.

Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης, 2011. *Βασικό Επιμορφωτικό υλικό*, Τόμος α΄, δ΄

Τρέσσου, Ε. 2002. *Πανεπιστημιακές διδακτικές σημειώσεις για το μάθημα «Διδακτική των Μαθηματικών – Πρακτικές ασκήσεις»*. ΑΠΘ: ΠΤΔΕ

Τσιάκαλος, Γ. 2011. *Οδηγός αντιρατσιστικής εκπαίδευσης*, εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2011) . Διαθέσιμο στο http://users.auth.gr/gtsiakal/tsiakalos_book.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ειρήνη

Η Ειρήνη, βλέποντας τις φλόγες να πέφτουν από τον ουρανό, έφυγε μακριά. Ήταν πεινασμένη. Κανένας δεν ενδιαφερόταν για ένα παιδί που ήταν μόνο του και τρομαγμένο.

Η Ειρήνη έτρεχε και έτρεχε και δεν σταμάτησε μέχρι που έφθασε σ' ένα ήσυχο, ειρηνικό χωριό.

Δύο άνθρωποι κάθονταν σ' ένα παγκάκι μπροστά από ένα σπίτι, λιάζονταν στο ζεστό ήλιο, μιλούσαν αδιάκοπα και φαίνονταν ευχαριστημένοι.

Η Ειρήνη ήταν μόνη και πεινασμένη. Ρώτησε αν θα μπορούσε να ζήσει εκεί, στο χωριό. Και μήπως είχαν ένα κομματάκι ψωμί ή κάτι άλλο που θα μπορούσε να φάει.

«Αυτό είναι ανεπίτρεπτο», είπε ένας από τους χωρικούς. «Ένα παιδί να περιφέρεται και να ζητιανεύει φαγητό! Κάποιος πρέπει να κάνει κάτι γι' αυτό! Η θέση της είναι στο ορφανοτροφείο!»

Τότε, κάλεσαν την αστυνομία για να πιάσει την Ειρήνη.

Όμως η Ειρήνη έφυγε μακριά.

Έφθασε σ' ένα δάσος. Εκεί βρήκε μερικά βατόμουρα, τα έφαγε και έτσι ένιωθε λιγότερο πεινασμένη. Πάνω σε κάποια χόρτα έκανε ένα μαλακό, ζεστό κρεβάτι. Όμως, πεινούσε ακόμη, και οι θόρυβοι της νύχτας την έκαναν να φοβάται.

Όχι, δεν μπορούσε να μείνει εκεί για πάντα, ολομόναχη. Η Ειρήνη άρχισε να περιπλανάται πάλι στο δάσος και ακολουθώντας την όσφρησή της, έφθασε στην άλλη πλευρά του.

Εκεί μπήκε στη χώρα των Πετροφάγων. Ήταν πολύ φιλικόι και έδωσαν στην Ειρήνη να φάει μία χούφτα πέτρες. Όμως εκείνη δεν μπορούσε να τις φάει.

Τότε οι Πετροφάγοι θύμωσαν.

«Δεν σου κάνει ο τόπος μας; Αν δεν τρως ό,τι σου δίνουμε, τότε καλύτερα να φύγεις!»

Τότε η Ειρήνη σκέφθηκε λυπημένη: «Δεν με συμπαθούν γιατί είμαι ξένη και διαφορετική από αυτούς.» Και αυτό ήταν αλήθεια. Οι Πετροφάγοι εξαφανίστηκαν και την άφησαν μόνη της.

Η Ειρήνη συνέχισε την περιπλάνησή της.

Διέσχισε ξανά ένα τεράστιο, σκοτεινό δάσος. Μπροστά της ήταν η χώρα με τις Μεταξωτές Ουρές.

«Καλώς ήρθες! Καλώς ήρθες!», της φώναζαν και τη ρώτησαν τι θέλει από τον τόπο τους.

«Ω, μόνο ένα μικρό κομματάκι ψωμί και μια ζεστή γωνιά να κοιμηθώ», είπε η Ειρήνη «Αυτό μπορείς να το έχεις», τιτίβισαν οι Μεταξωτές Ουρές.

Ωστόσο, μία απ' αυτές που στεκόταν πίσω από την Ειρήνη, είπε τρομαγμένα:

«Δεν έχει ουρά !!!» Τότε όλες θέλησαν να κοιτάξουν την Ειρήνη από πίσω, και όταν είδαν ότι πραγματικά δεν είχε ουρά, είπαν ανήσυχες: «Όχι δεν μπορείς να μείνεις μαζί μας. Στο κάτω κάτω, δεν έχεις μεταξωτή ουρά».

«Μα, αυτό δεν έχει σημασία», προσπάθησε να τους καθησυχάσει η Ειρήνη. «Μπορώ να κρεμάσω μία γύρω από τη μέση μου ή να καρφιστώσω μία με παραμάννα.» «Όχι, όχι αυτό δε φθάνει», φώναζαν οι Μεταξωτές Ουρές τρομοκρατημένες. «Μόνο οι Μεταξωτές Ουρές επιτρέπεται να ζουν σ' αυτή τη χώρα». Η Ειρήνη παρακάλεσε, ικέτευσε, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Σκέφθηκε στεναχωρημένη, «Δε με βοηθάνε γιατί είμαι ξένη και διαφορετική απ' αυτές».

Ξαναπήρε το δρόμο της και όταν έφθασε στην άκρη του δάσους μπήκε στη χώρα των Μουτζουρωμένων Κορακιών.

Εδώ την υποδέχθηκαν θερμά. Ένα Κοράκι της προσέφερε μία μαλακή φωλιά πάνω, ψηλά σ' ένα γυμνό δέντρο και ένα ψόφιο ποντίκι για να φάει.

Το ποντίκι είχε αρχίσει ήδη να μυρίζει, πράγμα που το έκανε ιδιαίτερα λαχταριστό για τα κοράκια. Αλλά η Ειρήνη δεν ήθελε να φάει το ποντίκι. Η ιδέα και μόνο, έκανε το στομάχι της να ανακατεύεται. Και δεν μπορούσε να ανέβει στο δέντρο, γιατί ήταν πολύ ψηλό.

«Πρέπει να πετάξεις πάνω, ψηλά», τη συμβούλεψαν τα Μουτζουρωμένα Κοράκια. Αλλά η Ειρήνη δεν μπορούσε να πετάξει.

«Δεν υπάρχει τίποτε άλλο εδώ», είπαν λυπημένα τα Μουτζουρωμένα Κοράκια.

Έτσι η Ειρήνη σκέφθηκε: «Δεν με καταλαβαίνουν γιατί είμαι ξένη και διαφορετική απ' αυτούς.»

Δεν της έμενε τίποτε άλλο να κάνει από το να συνεχίσει να περπατάει. Στο τέλος του δάσους μήκε στη χώρα των Αχόρταγων.

Ήταν πλούσιοι, ζούσαν σε μεγάλα, άνετα σπίτια και πάντα είχαν αρκετό φαγητό. Ό,τι τους περίσσευε, το πετούσαν. Ακόμα και τα ζωάκια τους απολάμβαναν το καλύτερο φαγητό.

Όταν οι άνθρωποι συναντιόνταν στο δρόμο, αγκαλιάζονταν και αντάλλαζαν φιλιά, ένα σε κάθε μάγουλο.

Αλλά κανένας δεν αγκάλιασε την Ειρήνη, παρόλο που η πείνα της και η μοναξιά της ήταν ολοφάνερη. Ντροπαλά, χαιρέτησε δύο ανθρώπους και ρώτησε που μπορούσε να βρει κάτι να φάει και ένα ζεστό μέρος για να κοιμηθεί.

Αλλά εκείνοι εξοργίστηκαν! «Δίνε του από δω! Δεν μας περισσεύει τίποτα !», είπαν οι Αχόρταγοι.

«Οι πλούσιοι δεν ξέρουν πόσο πονάει η πείνα», σκέφθηκε η Ειρήνη. «Πρέπει να ψάξω για φτωχούς ανθρώπους. Αυτοί ξέρουν πόσο οδυνηρό είναι να μη σε βοηθάει κανένας».

Προχώρησε μέχρι την άκρη της πόλης, σε μια περιοχή πίσω από μεγάλα εργοστάσια και σκουπιδότοπους. Εκεί, φτωχοί άνθρωποι ζούσαν σε παράγκες.

«Φύγε!», φώναξαν όταν είδαν ένα ξένο παιδί. «Δε σε χρειαζόμαστε εδώ. Εάν μαζευτούμε πολλοί φτωχοί εδώ, δεν θα υπάρχει ούτε αρκετό φαγητό ούτε και χώρος για να μείνουμε.»

« Πρέπει να καταλάβεις.»

Η Ειρήνη κατάλαβε ότι δεν μπορούσε να ζήσει εκεί.

Αλλά δεν ήξερε πλέον πού αλλού να πάει. Και σαν να μην έφθαναν όλα αυτά, άρχισε και να βρέχει.

Η Ειρήνη απομακρύνθηκε από την πόλη και κατευθύνθηκε προς τα χωράφια. Ξαφνικά είδε ένα τεράστιο δέντρο. Στα κλαδιά του κάποιος είχε χτίσει ένα σπίτι από

παλιά και άχρηστα πράγματα. Καθόταν στο παράθυρο, κοιτούσε έξω και έτρωγε ένα μεγάλο κομμάτι ψωμί με τυρί.

«Γεια σου! Έλα πάνω να σου δώσω λίγο ψωμί με τυρί», της φώναξε.
«Φαίνεσαι κουρασμένη και πεινασμένη. Κάθισε εδώ που είναι ζεστά και στεγνά.»

«Ποιος είσαι;» ρώτησε η Ειρήνη ξαφνιασμένη, κοιτάζοντας αυτόν τον άντρα που ήταν ντυμένος αλλόκοτα με τόσο έντονα χρώματα, όσο και το σπιτάκι του.

«Είμαι ο κύριος Καλόκαρδος», απάντησε.

«Α», είπε η Ειρήνη, που δεν είχε ξανακούσει αυτό το όνομα, «Έτσι δεν λέγονται όσοι είναι ευγενικοί με τους άλλους;»

Σας έψαχνα πολύ καιρό. Αν μου το επιτρέπατε, θα ήθελα να έρθω να μείνω εδώ με σας και την οικογένειά σας.» Κι έτσι, ο κύριος Καλόκαρδος άνοιξε το σπίτι του στην Ειρηνούλα που έμεινε κοντά τους για πολύ, πολύ καιρό.